

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

D[omi]nica sedecima.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

Dominica XVI

tibi hic sepulchrum. et quasi dicat. Hic non debueras iacere in loco sancto. sed in sterquilinio. Est ergo pium et consolatorium. utile et honestum. prosequi funera defunctorum sicut dauid qui plangens ibat ante feretrum abner.

Dñica sedecima.

Secro

o vos ego vincit in domo ut digne ambuletis vocatione qua vocati estis et. Ephef. iij. Vocati sumus ad quattuor. scilicet ad sapiam cognoscendam. ad penitentiam agendam. ad militiam exercendam. ad coronam regni celestis percipiendam. Unum. Ut sapias ut peiteas. ut bella mistres Ut coroneris. te noueris esse vocatum. Igitur vocati sumus ad cognoscendam sapientiam celestem. De qua Proverb. ix. Sapientia edificauit sibi domum. et usque ibi. Misit ancillas suas ut vocarent ad arcem et ad menia ciuitatis. scilicet supne hierusalem Ad hoc enim omnis doctor et omnis discipulus tendere debet ut sciat illam veram sa-

pientiam que de sursum est. non terrenam que in infimis iacet. Iaco. iij. Nolite gloriari et medaces esse aduersus veritatem. non enim est illa sapientia desursum descendens. sed terrena animalis diabolica. Qui talem sapientiam amplectuntur non digne ambulant. sed potius post prauitatem cordis sui. quia terrena sapientia fecit eos cupidos et auaros. Animalis sapientia facit eos carnales et impudicos. Animalis enim homo non sapit ea que dei sunt. Diabolica sapientia facit eos hereticos et peruanos et catholice fidei aduersarios. sicut patet in his qui peruanas scientias addiscunt. scilicet nigromanciam et arte magicam. Que autem desursum est sapientia. primum quidem pudica est. deinde pacifica. modesta. suadibilis. bonis consentiens. et. Secundo vocati sumus ad penitentiam agendam. Luc. v. Non enim veni vocare iustos. sed peccatores ad penitentiam. Hec est via dura per quam nobis ambulandum est. Porta angusta per quam est intrandum. est naufragii tabula quam qui apprehendere negligit in profundum vadit. De primo dicitur

In Ps. Propter verba la. tu. ego custo. vias duras. De se cundo Luce. xij. Contendi te intrare p angustā portam zc. De tercio Actuz. xxvj. Centurio asit iussit eos qui possent natate mittere se in mare z euadere. z alios in tabulis ferebant zc. Nota ergo q in via penitentie digne ambulat. qui tale onus sibi assumit quod portare preuallet. vt non in angaria crucez portet. Matth. xxvj. Hunc angaria uerū vt tolleret crucez eius. Item qui fauorez hominū non captat. sed in silentio z coram deo omnia fideliter tractat. Matth. vj. Cum ieiūatis nolite fieri sicut hypocrite tristes. exter. enim fa. su. zc. Item qui sine interruptione vsq ad finem penitentiā portat z eam continuat. Luce. ix. Nemo mittens manum ad a. z a. re. ap. est r. dei. Quod multi faciūt transferētes se de loco ad locum. de vna religione in aliam. De quibus dici poterit illud Ruth. ij. Ne vadas ad colligendum in alterum agrum. nec recedas ab h loco. zc. Isa. xij. Vocauit dominus ad fletum z planctū

z calculeum z ad cingulū facci. Et ecce gaudiū zc. Tercio vocati sumus ad bellum ministranduz. hoc est. ad exercitandum nos in militia christiana. De qua Job. vij. Dilictia est vita hominis sup terram. z illud de. Matth. x. Estote fortes in bel. z pugn. cum anti. ser. Multiplex est bellum illud z multiplex pugna. nunc contra carnē. nūc contra munduz. nunc cōtra diabolum. nunc cōtra aciez z cuneum viciozum. ita q exclamare possit hō et dicere. Multiplicati sē sup ea. c. m. q ode. me gratis. In medio eī hostiū sumus. Nā caro stat contra nos. mūdus p nos. diabolus a dextris. vicia et peccata a sinistris. Et sic in modū corone circūsepti sumus. sicut legit. s. Reg. xij. Quia saul z viri ei⁹ ibāt ad lat⁹ montis ex pte vna. dauid autē z viri ei⁹ ex parte altera et qsi in modum corone cingebant eū. Porro dō desperabat se posse euadere. propter qd horcait nos spūscūs in Ps. Virilitē ag. z pfor. cor v. zc. Digne ābulat q ad plian dū socios puocat. Iudic. vj. Spūs dñi induit gedeon

qui clangens buccina cōno/
cauit domū abyezer. zc. Itē
qui callide agit. et non semp
viribus suis confidit. ij. Re/
gū. v. Non ascendes in obui
am eorū. sed gyra post tergū
eorum. Item qui sinistros
euentus caute pspicit. ij. Re/
gū. x. Si pualuerint contra
me syri eris mihi in adiuto/
rium. z si pualuerint zc.

Quarto vocati sumus ad
coronaz regni celestis perci/
piendam. Matth. xxv. Tūc
dicet rex his qui a dextris ei⁹
erunt. Venite benedicti pa/
tris mei possidere paratū vo/
bis regnū a pstitutione mū/
di. Hec est finalis bñdictio
quā rex z sacerdos ille sūm⁹
dabit populo suo. j. Petri. iij.
In hoc vocati estis vt bene/
dictionem hereditate possi/
deatis. Hereditario enī in/
re debetur corona z regnuz
istud nobis. quia coheredes
christi sumus. Sap. v. Acci/
pient regnuz decoris et dya/
de. speciei de manu domini
zc. In hac vocatione digne
ambulat humilis et pauper
hō qui dei mirabilia cōside/
rat. Eccles. iij. Melior est
puer pauper z sapiens. rege
senez stulto qui nescit pvide

re in posterū. q de carcere ca/
thenisq; interdū quis egre/
dit. z aliū natus in regnuz
inopia psumitur. Item qui
vanam gloriā non captat.
Gal. v. Si spiritu viuimus.
spiritu z ambulem⁹. nō effi/
ciamur inanis glorie cupidi
zc. Item qui terrenis nego/
cijs se non implicat. quia ta/
lis dum de plurib; intendit
vnū quod summe necessar i/
um fuerat pdit. scz coronaz
perpetuā. j. Corinth. ix. Om
nis qui in agone contendit.
ab omib; se absti. z illi qui. vt
cor. co. ac. nos autem incor/
ruptam.

De euangelio.

Ecce qui

dam ydropicus erat
ante illū zc. Lu. xij.
Quattuor hic notant. s. pha/
riseorum taciturnitas. ydro/
pici sanitas. locorum diuer/
sitas. pauperuz affabilitas.
Unde xpus. Qui taceat. q̄s
sanetur. loca quis petat alta.
Quos tibi conuiuas statu/
as. h̄ themate disce. P̄ba/
riseorum taciturnitas nota/
tur cū dicis. At illi tacuerūt
maliciose. s. z insidiosē. vt vel
ei detraberent. vel odinuz qd

contra eū habuerāt abscon-
derent. vel ut eū tanq̄ legis
p̄uaticatorem in posterū ac-
cusarent. *Joh. ix.* Nō est hic
homo a deo qui sabbatum
nō custodit. vel ideo tacue-
runt. qz quid contra manife-
stam oppositionē adaquādī
pecoris dicerent non habe-
bant. *Blo.* Merito tacent.
qz contra se dicturos quic-
quid dixerint vident. Nam si
licet sabbato curare. q̄re sal-
uatorē ne curet obseruant.
Si non licet. q̄re ip̄i sabbato
pecora curant. Moralit̄
tales hypocrite z obseruato-
res multi sunt. qui dū in de-
fensione veritatis et in casu
p̄rimi loqui deberēt vtiliter
labia sua cōtinent maliciose
z impudenter. *Ecci. iij.* Ne
reueraris p̄rimū tuū in ca-
sa suo. nec retineas verbum
in die salutis. Et illud. *Ab-*
scondit odiuz labia dolosa.
Ps. Dura fiant labia dolo-
sa. *Poeta.* Raro sermo illis.
z multa libido tacendi. Qui
curios similāt z bachanalīa
viuunt. *2.* Ydropici sanitas
notat cū dicit. Et erat q̄daz
ydropicus ante illū. ipse ve-
ro apprehensum sanauit euz
zē. Per ydropicū signantur

auari. qui dū sanant auari-
cia excludit. *Blo.* Prouida
dispensatione ante peritos
phariseos dñs ydropicum
curat z contra auariciam
disputat. v. videlicet p̄ hmōi
egritudinē corp̄is. in illis ex-
pellat egritudo mens. De-
niqz post multa disputatōis
eius hortamēta. subiūctum
est. Audiebant autēz omnia
hec pharisei qui erant auari
et deridebant illum. Ydro-
picus quippe quo ampli⁹ bi-
bit amplius sitit. et omnis
auarus sitim multiplicat. q̄
cum ea q̄ appetit adept⁹ fue-
rit ad appetendū simul z ob-
tinendum amplius anhelat.
Et nota q̄ signanter dicitur
est. ipse vero apprehensuz sa-
nauit eum ac dimisit. Appre-
hendit enim dominus auar-
os exemplo paupertatis sue.
Trenoz. iij. Record. p̄uap̄me.
et trans. m. zē. Sanat sp̄iri-
tu consiliū sui. quo dicit *Mat-*
thai. xix. Uade z vende om-
nia que habes z da pauperi-
bus. zē. Dimittit eos in viā
pacis z salutis. sicut zacheū
Luce. xix. Hodie salus do-
m̄i huic facta est. zē. Vel a-
liter. Apprehendit per con-
tritionem. sanat p̄ p̄fessionē.

Dominica XVI

dimittit per satisfactionem. iuxta illud. Non dimittitur peccatum nisi restituaſ ablarum. verbū iuris est. **3** Locorum diuersitas attenditur in primo et nouissimo. Pri- mū vetat. nouissimū cōmen- dat. cū dicit. recumbe in no- uissimo loco. i. in humili et cō- muni. Glo. Non in pmo lo- co, hoc est, non se de meritis gloriando quasi ceteris sub- limior extollat. ne forte ho- noratioſ sit inuitatus. **2.** Et q̄ sibi. et tūc incipies cum ru- bore nouissimū locū tenere. Glo. Honoratioſ post inui- tato locū dat ille qui de lon- ge conuersationis sue confi- dentia securior factus. vita il- lorum qui se in christo secu- ti sunt agilitate p̄itur. vel ali- ter. Cum rubore nouissimū locum tenet, qui de alijs me- liora cognoscens, quicquid de sua operatione celsus sen- tiebat, humiliat. dicens cū propheta: In laboribus a iu- uentute mea, exaltatus aſit humiliat⁹ sum et cōturbat⁹.

Nota q̄ i loco nouissimo recumbendus est p̄ter tria. scz p̄ter securitatem, pacem et honorabilioſem p̄motio- nem. Securior est homo in

imo q̄ i alto. Dulci enī pa- tiunt⁹ vertiginē capitis q̄ sūt in alto et cadūt. qd̄ nō ē timē- dum in imo positus. Poeta. Qui iacet infer⁹ nō habet unde ruat. et illud. Perfrat altis- sima venti. Item p̄ter pacē qz p̄ locis vltimis nemo cō- tendit. Job. xvj. In mundo pressurā habebit. in me au- tē pacē. Et illud **Matth. xx.** Dic vt sedeant hi duo si. m. et. Itē honorabili⁹ p̄mouet aliq̄s de inferiori ad superius sicut patet ex textu. Item p̄- p̄ter exemplum xp̄i q̄ sibi ele- git loca nouissima. s. in virgi- nis utero. in p̄sep̄io. in crucis patibulo. in sepulchro. p̄ter qd̄ dictū est ei. ascēde superius. et exaltauit illū de⁹ et de- dit illi nomē qd̄ est sup̄ om̄e nomen. **4** Pauperū affabili- tas notat cū dicit. Cū p̄radiaz aut cenaz facis. noli vocare a- micos t. neqz fr̄es t. neqz co- gnatos. neqz vicinos diuites ne forte et ipi te reuoluet. et si et tibi retributio. Sed cum facis cōuiuū voca paupes. debiles cecos et claudos. et beat⁹ eris. qz nō b̄nt retribu- ere tibi. Retribuet enī tibi i resurrectione iustozū. Gloſa. Paupes non b̄nt subaudis

13.

vñd possint retribuere tibi. de^o aut retribuēt. Amicos at
 z frēs. nō q̄si scel^o interdicit. sed ad p̄merēda vite celestis
 p̄mia nihil valere oñdit. Vñ
 alibi. Si benefeceris his q̄
 vobis benefaciūt. q̄ vob est
 gratia. Siquidez z pctōres
 hoc faciūt. Sunt q̄dā cōui/
 uia q̄ nō solū in p̄nci retribu
 untur. sed etiā dānationē ge
 nerant in futuro. Vñ paul^o
 opera tenebrarū enumerās.
 ait. Non in co. z ebrie. zc. Er
 go qui gulosos atq; luxurio
 sos p̄pter lasciuia inuitat pe/
 na plectet eterna. Qui vero
 amicos z diuites vocat. vt z
 ip̄e ab eis vocet. recipit mer
 cedem suā. Sed z si hoc pro
 pter deū facis. in exemplum
 filiorum beati Job ip̄e qui
 iussit sicut cetera fraterne di
 lectionis officia remunerat.
 Ducitq; glo. Consolantur
 etiā pauperes alijs modis.
 scz per familiaritatem z affa
 bilitatem. Eccī. iij. Congre
 gationi pauperum affabilez
 te facito zc. Item munuscu
 la tribuendo. z libertati sue
 ip̄os dimitte do. sicut nabu/
 zardan. hieremiā. iij. Regū
 vlti. Item ip̄os in infirmity
 te visitando. sicut ioas fleuit

super helizeum p̄betam. iij
 Regum. xij.

Dñica decimas septima.

Katiasa

S go deo meo p vobis
 in gratia dei que da
 ta est vobis in xpo iesu. qz in
 omnib; diuites facti estis in
 illo in omi verbo z in omni
 scientia. zc. i. Coz. i. Sūt di
 uitie diaboli detestabiles. di
 uitie anie delectabiles. mun
 di variabiles. dei inuestiga
 biles. Vñd p. Demonis ac
 anie. mūdiaz. deiq; reperte.
 Sunt mihi diuitie diuersif
 vsibus apte. Diuitie dia
 boli sunt pctā. q̄ detestanda
 sunt quasi venena colubri.
 Eccī. xxi. Quasi a facie colu
 bri fuge peccata. zc. Has di
 uitias p̄ponit in nūdinis se
 culi huius. z largiter erogat.
 et ad vsuram prestat. Eccī.
 xxvij. Sicut in medio com
 paginis lapidum palus figi
 tur. sic inter medium vendi
 tionis et emptōnis angusta
 bitur peccatis. Diabol^o. s. est
 palus. p̄geries lapiduz sunt
 peccata. mediū emptōis et
 venditōis est fraus z dolus